SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 164. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 27, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го СЕРПНЯ 1988 Ч. 164. РІК XCV.

ЗАЯВА

ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ СПІЛКИ

Уже те, що на Вкраїні доручено здійснювати „перебудову" фанатичному жерцеві культу Брежнєва, його землякові й давньому поплічникові Володимирові Щербицькому, не обіцяло нашому народові нічого доброго. Ще в брежнєвські часи цей бездушний сатрап-сталініст довів, що інтереси українського народу йому безнадійно чужі. Єдине, чому він готовий запопадливо служити, це є заповітна мета московських шовіністів — перетворення України на справжню Малоросію, не лише за назвою, але передовсім за змістом. Йому вдалося багато зробити на цьому ганебному шляху. Україна фактично сьогодні існує поза містами — у селах та районних центрах. І лише Львів покищо не втратив рис українського міста.

На велелюдних мітинґах у липні й серпні 1988 року десятки тисяч львів'ян продемонстрували спільну волю українського народу — вони вимагали припинення русифікації, звільнення українських політв'язнів, дотримання принципів Універсальної Декларації Прав Людини та Гельсінкських угод. Органи влади відповіли на ці вимоги новим насильством, на вулицях Львова пролилася людська кров. Разом з тим львівська прокуратура розпочала кримінальне переслідування організаторів демонстрацій.

У нашому зверненні до урядів країн-учасниць Гельсінкських угод з приводу переслідування В. Чорновола, братів Горинів, а також Макара й Путька ми закликали всіх урядових і громадських діячів вільного світу підняти свій голос на захист лідерів національно-демократичного руху в Україні. Нас почули: 170 членів Американського Уряду звернулися до Ґорбачова з листом, в якому вимагали припинення протиправних дій стосовно Чорновола, Горинів, Макара й Путька.

Хто-хто, а **В. Щербицький має не абиякий імунітет** проти звернень і вимог з боку світової громадськости. Львівський інженер-конструктор Іван Макар, арештований перед одним з мітинґів за те, що нібито закликав львів'ян до порушення громадського порядку, так і не був випущений із в'язниці. Йому інкримінується ст. 187/3 КК УССР (дії, спрямовані на дезорганізацію громадського порядку), за якою він може бути засуджений до трьох років концтаборів.

Стало відомо, що І. Макара допитують не стільки про його особисті дії, як про діяльність Виконавчого Комітету Української Гельсінкської Спілки, яку органи влади тлумачать як опозиційну партію. Отже, просторікуючи про „гласність і перебудову", антинародна кліка Щербицького повернулася знов до того що вона найліпше вміє: за правдиве слово критики на свою адресу кидати українських патріотів до в'язниць і концтаборів.

Привертає до себе увагу той факт, що проти І. Макара використана не політична стаття, а буцімто „суто кримінальна", що дає змогу совєтським урядовцям демагогічно стверджувати: мовляв, політичних судових процесів за часів перебудови в Совєтському Союзі немає.

Закордонне Представництво УГС звертається до всіх українських громад та громадських організацій діаспори: не даймо антинародній зграї Щербицького розчавити перші паростки духовного відродження в Україні!

Оргкомітет Закордонного Представництва УГС

Леонід Плющ
Микола Руденко
Надія Світлична

25.VIII.88

У ЗАРВАНИЦІ ВІДСВЯТКУВАЛИ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА

Владика Павло Василик та священики УКЦеркви під час Богослужения з нагоди святкування Тисячоліття прийняття християнства.

Тисячі українців-католиків прибули до Зарваниці, щоб взяти участь у святкуванні ювілею Тисячоліття.

Джерзі Сиtі, Н. Дж. — Як уже інформовано, у неділю, 17-го липня, понад 10,000 українців-католиків зібралися в околиці Зарваниці, щоб гідно відсвяткувати ювілей Хрищення Руси-України.

Зарваниця відома з XIII століття появою там чудотворної ікони Богородиці і тому це місце здавна було найбільш священним не лише для українців-католиків, але взагалі для українців-християн. До совєтської окупації Західньої України до Зарваниці щороку прибували тисячі прочан з усієї Галичини. І ось тепер, після більш як 40 років заборони, тут зібралися українці-католики, щоб першою Службою Божою в католицькому обряді відсвяткувати славні роковини нашої історії — 1000-ліття прийняття християнства. У Богослуженні взяв участь, крім багатьох інших священиків, Владика Павло Василик, перший єпископ Української Католицької Церкви після її офіційної ліквідації в 1946 році.

Владика Василик був у числі 186-ти підписаних українських католиків, які звернулися до совєтського уряду з петицією леґалізувати УКЦеркву в Україні.

Рочестерська громада влаштовує концерт

Рочестер, Н. Й. (Б. Губка). — Пильна підготова до врочистого, небуденного концерту тут в славному театрі Істмена в суботу, 1-го жовтня ц.р., в год. 8-ій вечора поступає швидко вперед. Запляновані святкування Громадським Комітетом поодинокі комісії починають вже реалізувати. Два могутні хори, „Прометей" і „Діброва" з Торонто, підсилені ще добірними співаками з Катедрального хору з Філядельфії та рівночасно з філядельфійського чоловічого хору „Прометей", разом зі симфонічною оркестрою Рочестеру, появляться на великій сцені Істмен театру в числі 265 осіб. Сама заля театру має 3,095 місць.

Виступлять такі солісти: Оленка Геймур, Богдан Чаплинський, Адріяна Дикович, Ярема Цісарук, Мія Бах. Мистецьку батуту взяли у свої руки два брати: Михайло Длябога з Філядельфії та Павло Длябога, диригент Симфонічної оркестри в Люцерні, Швайцарія.

У неділю, 30-го жовтня, буде відправлений Соборний Молебень у римо-католицькій церкві св. Томи, 4536 Сейн Пол бульвар.

ІНТЕРВ'Ю ПРО ГАРВАРД

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Часопис Союзу студентів меншин в Польщі „Зустрічі", що виходить нелегально у Варшаві, помістив у ч. 2-3 за 1987 рік інтерв'ю з проф. Франком Сисином, заступником директора УНІГУ. Обговорені там такі теми як заложення українських катедр в Гарварді, створення УНІГУ, сприяння ширенню знання про Україну серед американського наукового світу, наукові проблеми розглянені в книжці проф. Сисина про київського воєводу Адама Киселя, відхід давньої руської шляхти від своєї „руськості" й інше. Інтерв'ю друковане українською мовою.

Г. Леґедзу обрано на „Міс Союзівку"

М. КРУЛЬ І А. ІВАНИЦЬКА Є ЇЇ КРАЛЯМИ

Зліва: Нова „Міс Союзівка" Ганнуся Леґедза і кралі Марічка Круль і Леся Іваницька.

Союзівка (М. Коломиєць). — Ганнуся Леґедза, 20-літня студентка третього року Принстонського університету, була обрана **„Міс Союзівкою" на 1989 рік** під час контесту тут в суботу, 20-го серпня.

Марічку Круль із Сілвер Спрінг, Мд., і Александру Іваницьку з Флашінг, Н. Й., п'ятичленне жюрі обрало на першу і другу кралю.

Контест відбувся після мистецької програми у залі „Веселки", яку того вечора заповнили тріо Олеся Кузишина і вокалістка Ліда Гаврилюк.

У склад жюрі входили: Камілія Гук, Уляна Кебало, Аня Дидик-Петренко та

(Закінчення на стор. 4)

СССР обороняє договір з Гітлером

Москва. — Агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що совєтські офіційні чинники почали обороняти контроверсійний і шкідливий з кожного погляду договір СССР з гітлерівською Німеччиною, підписаний, як відомо, міністрами закордонних справ обидвох названих країн Молотовим і Ріббентропом у Берліні в 1939 році.

Виступаючи на вечірній програмі телевізії „Время" голова правління агентства „Новості", відомий політичний коментатор Валєнтін Фалін виразно і недвозначно виступив в обороні договору, кажучи, що Совєтський Союз, мовляв, не мав іншого вибору в тому часі. „Ми вибрали з двох найменше зло".

На протязі останніх двох років, особливо після приходу до влади Міхаїла Ґорбачова, совєтські історики і політики, зокрема члени Центрального Комітету КПСС і Політбюра, продовжують обороняти договір СССР з гітлерівською Німеччиною, на який, до речі, іде тепер наступ трьох балтицьких народів, Литви, Латвії і Естонії, які у висліді цього договору стали жертвами комуно-московського імперіялізму. Совєтські теоретики, зокрема партійні ідеологи, кажуть, що СССР використав, мовляв, два роки, щоб краще підготовитись до війни з гітлерівською Німеччиною, хоч, як відомо, кажуть політичні спостерігачі, аналітики і знавці підсовєтських відносин, такої підготови не було, вона не проходила на жадному рівні і в результаті нападу гітлерівських військ на СССР, Совєтський Союз постраждав сильно, а німецькі армії за один рік війни дійшли до Ленінграду і почали з тяжких гармат обстрілювати Москву.

Тим разом, кажуть акредитовані в Москві західні кореспонденти, Фалін насвітлював договір з 1939 року і події війни дещо інакше, як під час розмови з кореспондентами минулого тижня в міністерсті закордонних справ. Зміна мабуть наступила у зв'язку з підготовою до великих маніфестацій у Прибалтиці, програма яких у великій мірі була присвячена критиці договору Ріббентроп-Молотов і приєднанню трьох маленьких народів до території СССР та сталінському теророві, який наступив після цього.

Західні політики звертають увагу, що Латвія і Естонія втратили під час цього терору, зокрема вивозів і арештів, половину свого власного населення, місце яких зайняли пізніше росіяни чи інші національностеві групи наслані Москвою у Прибалтику.

Виглядає, що виступ Фаліна на телевізійній програмі мав за завдання перестерегти балтийців і організаторів маніфестацій, щоб вони не „перетягали струни", бо Москва й далі стоїть на старих позиціях і обороняє договір.

Згідно з повідомленнями західніх кореспондентів, маніфестації у Прибалтиці пройшли мирно, не було зударів з міліцією, але число демонстрантів було значно вище від усіх попередніх виступів.

У СВІТІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена і уряд Совєтського Союзу підпишуть незабаром черговий договір про продаж більшої кількости (говориться про мільйони тонн) пшениці, кукурудзи, сої та іншого зерна. Офіційні речники Адміністрації заявили, що у цій справі відбулись три зустрічі і переговори між представниками Департаменту сільського господарства і торгівлі і такого ж міністерства в СССР. Остання сесія, на якій правдоподібно будуть підписані договори, відбудеться у першій половині вересня в Москві. Економісти і спостерігачі підкреслюють, що американські фармери підтримують такий договір, який дає їм можливість позбутися, тобто продати державі, великі запаси зерна, накопиченого в минулих роках. З огляду на президентські вибори в листопаді ц.р., обидві американські головні політичні партії підтримують такий договір продажу Москві по знижених цінах великої кількости збіжжя і республіканці постраждали б у виборах, якщо б вони тепер супротивлялись цьому плянові. Совєтський керівник Міхаїл Ґорбачов признався до занепаду совєтської колгоспної системи і потреби закупу більшої кількости зерна за кордоном для піднесення життєвого рівня населення.

ГОСТРА КРИТИКА Державного департаменту ізраїльської виселенчої політики, на підставі якої військовий режим на окупованих землях, зокрема західньому березі ріки Йордан і смузі Ґази, виготовляє списки запідозрених і активних палестинців і викидає їх силою поза кордони країни, викликала гостру реакцію в Єрусалимі. Минулого тижня, як відомо, уряд прем'єр-міністра Їцака Шаміра наказав „видворити" з окупованих земель чотирьох арабів, а 25 інших чекають своєї черги. На початку цього тижня заступник державного секретаря ЗСА Джан С. Вайтгед відбув довшу розмову з представником ізраїльської амбасади у Вашінґтоні Оледом Ераном і звернув йому увагу, що ЗСА не поділяють тактики ізраїльського пляну виселення арабів з їхніх родинних земель. Деякі члени уряду Ї. Шаміра, зокрема міністер оборони Їцак Рабін, гостро атакували ЗСА, що вони, мовляв, вмішуються до внутрішніх справ Ізраїля, а головно, за порівняння „видворення" арабів до гітлерівської тактики з часів Другої світової війни.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД ПРесс інформує, що ізраїльські військові частини вбили із засідки п'ятьох проіранських мусулманів в Ливані. У перестрілці були поранені також шість ізраїльських вояків. Після того ізраїльська артилерія обстрілювала позиції ливанських терористів і під прикриттям гарматного вогню ізраїльські вояки повернулися на свої раніші позиції. Бій відбувся біля села Кавкаба, коло так званої „зони безпеки", що її встановило міністерство оборони Ізраїля без порозуміння з Ливаном.

УРЯД ЧІЛЕ ЗНЯВ спеціяльним урядовим декретом винятковий стан в країні, який фактично тривав від часу поновного перебрання влади ген. Авґустом Піночетом, теперішнім президентом країни. Цей декрет був проголошений тиждень перед з'їздом командирів військових округ і поодиноких родів зброї, які повинні найменувати нового кандидата на президента, який обиратиметься всенародним крайовим плебісцитом в жовтні цього року. Як відомо, військова хунта в Чіле керує країною при допомої обмеженого винняткового стану від 11-го вересня 1973 року. Міністер внутрішніх справ Серджіо Фернандез заявив, що в країні діють відосередні сили і уряд мусів вдержувати при допомозі винняткового стану лад і порядок.

ПОЧИНАЄ ВИЯСНЮВАТИСЬ СПРАВА ШПИГУНСЬКОЇ АФЕРИ В ЕВРОПІ

Вашінґтон. — Офіційні представники Адміністрації президента Роналда Реґена, зокрема Державного департаменту заявили, що західньо-німецька прокуратура подала до відома про арешт колишнього сержанта американської армії Клейда Лі Конрада, почесно звільненого з армії, який будучи одружений з громадянкою Західньої Німеччини, жив постійно в тій країні, займався військовим шпигунством, належав до керівників шпигунської сітки, яка на протязі 10-ох років збирала і передавала мадярським органам державної безпеки строго засекречені документи про пляни оборони Европи і стратегію НАТО.

Сержант К.Л.Конрад, 41-річний колишній вояк восьмої піхотної дивізії стаціонованої у Федеративній Республіці Німеччини, народився і виховувався в місцевості Себрінґ в Огайо. Він мав добру нагоду викрадати, копіювати і купувати документи і пляни НАТО й американської армії. Стаціонуючи у Бан Кройцнах, 45 миль від Франкфурту, він зі своїм відділом належав до охорони будинку у якому зберегалися секретні документи і, підглянувши код електронічно хороненого архіву, він розпочав свою юдину працю на користь комуністичних держав. Викрадені документи він продавав агентам Мадярщини за гроші, очевидно, не знаючи, принаймні з початку, що мадяри передавали куплені в нього документи совєтській військовій розвідці ҐУРУ, або передавали агентам КҐБ в різних містах Західньої Европи, зокрема у Відні, Женеві, Римі та інших.

Покищо прокуратура Західньої Німеччини не обвинувачує Конрада за шпигунство в користь СССР, поки не буде йому доведено, що більшість засекреченої документації знаходиться в СССР.

У Вашінґтоні, представники Державного департаменту і Пентагону заявили кореспондентам, що шпигунська сітка нанесла дуже великої шкоди стратегічній обороні НАТО в першу чергу і американським плянам оборони Західньої Европи на випадок совєтської агресії. Конрад передав Москві докладні пляни про американські ракетні бази і з описом обслуговування і бойової сили, виявив засекречену підземну лінію постачання пального на випадок війни та багато інших плянів. Заарештовані у Швеції мадярські шпигуни брати д-р Імре і д-р Шандор Керчсік, підбирали документи з поштових скриньок і завозили їх в умовлені місця.

Речники Пентагону і Державного департаменту не бажали входити в деталі під час зустрічі з кореспондентами заявляючи, що ведеться дальше слідство і важніші інформації подасть своєчасно до відома західньо-німецька прокуратура, яка фактично відповідатиме за перебіг процесу. Німецький прокуратор Алєксандер Прехтель заявив, що Конрад і його спільники, які будуть виявлені пізніше, будуть формально обвинувачені за шпигунство в користь комуністичних держав і зраду НАТО. Він думає, що для цієї шпигунської діяльности комуно-московські імперіялісти витратили мільйони долярів.

ОСІ пробує депортувати до СССР ще одного латиша

Міннеаполіс, Мінн. — Агентство Ассошієйтед Пресс інформує, що федеральні чинники, згідно Бюро спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), яке існує при Департаменті справедливости ЗСА, пробує з допомогою суду депортувати до Совєтського Союзу ще одного латиша. Тим разом під обстріл ловців за „нацистами" попав 79-річний американський громадянин латвійського походження Едгарс Інде, який, згідно з обвинуваченням, служив під час Другої світової війни у відділах допомогової поліції, нацистами створених частин, які підлягали німецькому командуванню.

Представники ОСІ кажуть, що Інде, будучи членом цих допоміжних поліційних частин у Латвії, брав участь у винищуванні цивільного населення, найбільше жидівського, в 1941-42 роках. Переселюючись з Европи до З'єднаних Стейтів Америки в 1949 році і отримуючи американське громадянство в 1955 році, Інде приховав ці інформації про свою минулу діяльність і тим самим став „воєнним злочинцем" в опінії ловців з ОСІ.

Кореспонденти, пов'язавшись з обвинуваченим, запитали, чи він під час війни вбивав жидів? „Ні і ще раз ні. Я не вбивав нікого, ані жидів, ані латишів, ані людей інших національностей", — заявив Інде кореспондентам.

Покищо справа відібрання американського громадянства від обвинуваченого і депортація його до СССР знаходиться у початковій сталії. Справа може затягнутись довше і хто знає чи у його поважному віці він доживе до дня депортації, хоч самий процес видачі комуно-московським імперіялістам осіб з-поміж поневолених народів, ненависників Москви і активних борців проти комунізму, ОСІ намагається приспішити, — кажуть спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

В СЕРЕДУ ВИЙШОВ ЗВІТ з критичними зауваженнями на адресу 9-ої поліційної станиці в Манґеттені, Н. Й., працівники якого брали участь у рейді 7-го серпня в Томсон парку. Сотні поліціянтів безконтрольно вживали гумові палиці, побили людей, а один з них воював гумовою палицею навіть з оператором та його фотокамерою, що й було зафіксовано на плівці. Вилинуло понад 150 скарг на працівників поліції за останні три тижні. Заступник шефа поліції Томас Дарсі зрезиґнував, а два старшини змушені піти на пенсію дочасно.

22-РІЧНИЙ ПОЛІЦІЯНТ Ед Бирн, що загинув в Ню Йорку у лютому, охороняючи будинок свідка у справі наркотиків, був убитий помилково. Його помилково прийняли за ветерана Нюйоркської поліції, який мав загострені стосунки з торгівцями наркотиків. Ця інформація вийшла на яву в середу, 24-го серпня, під час допиту жінки, арештованої минулого тижня за торгівлю наркотиками. Батьки загиблого поліціянта заявили, що від цієї вістки їм не стало легше.

В НАЦІОНАЛЬНОМУ ПАРКУ Елловстовн лютує пожежа, яка вже знищила сотні гектарів парку. Жителі розташованих близько селищ були евакуйовані. Пожежники докладають багато зусиль, щоб врятувати парк і тварин, але сильні вітри роздмухують пожежу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months $12 00
UNA members 1 year — $15 00 Change of address $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434 3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси $1 00
Чеки і money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Новий заколот у Польщі

Здавалося, що у Польщі прийшло до сякого-такого замирення між державно-робітничою опозицією і режимом. На опозицію складається Церква, робітництво та більшість інтеліґенції, яка ворожа комунізмові. Але виявляється, що правильним було передбачення, зроблене на цьому місці, що „колеса історії не можна завертати назад". Робітничий рух Солідарність так глибоко вріс в уми і душі поляків усіх верств і кіл, що само слово Солідарність стало синонімом свободи. Теперішні заворушення зосередилися довкола трьох міст: Щецін над Балтійським морем, де страйкують робітники на морських доках, — Катовіце на південному заході Польщі, де страйкують сталеварники й рудокопи (центр сталеварного промислу Стальова Гута) і Вроцлав, найдалі на захід, на так званих відзисканих землях, де страйкують робітники у фабриках тракторів та інших машин. Числа страйкуючих робітників трудно подати — урядові чинники поменшують їх і представляють страйковий рух, як діло незначної опозиційної меншини „авантюристів" — але речники Солідарности говорять про 75,000 страйкарів і більше.

Уряд генерала Войцеха Ярузельського назверх намагається представити страйкарів, як невеликий гурт анархістів, заколотників ладу. Але уряд сам собі заперечив, коли його речник, міністер внутрішніх справ генерал Чеслав Кіщак виголосив через радіостанцію і державну телевізійну сіть велику промову, в якій погрожував заведенням знову вийняткового стану в Польщі і заявив рішуче, що „не повториться 1980 рік", себто рік народження робітничого руху . Солідарність Варшавський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", у своїй кореспонденції, датованій із Ґданьска, місця замешкання лідера Солідарности Леха Валенси, у числі названого щоденника з 23-го серпня ц.р., твердить, що коли у березні і квітні цього року страйковий рух у Польщі мав підложжя економічне, то тепер воно політичне. Лех Валенса, який після відкликання вийняткового стану у 1983 році закликав до поміркованости і спокою та сам вернувся до своєї праці робітника у портових доках Ґданьска, тепер заявив: „Мусимо боротися, бо іншого шляху нема". Названий міністер внутрішніх справ, який, як сам Ярузельський є більше комуністом, як поляком, твердив, що страйк у порті Щецін скеровує кораблі, які привозять харчі для Польщі — до Східньої і Західньої Німеччини. Він видав теж надзвичайні повновласті поліції: не допускати аґітаторів до фабрик, які ще працюють, та виарештовувати провідників страйку. Але, мабуть, він сам здає собі справу, що поліційними заходами не можна привернути в Польщі лад, коли закликав до „діялогу" опозиції з урядом. Сам признав, що він, як міністер внутрішніх справ, не всилі покращати крайову економіку, але твердив, що отой страйковий рух тільки погіршує і поглиблює економічну кризу.

Треба у цьому признати правду польському міністрові, але й треба висловити сумнів, чи новий „діялог" принесе будь-яку користь, коли він, речник уряду, згори виключає леґалізацію поставленої поза закон Солідарности. Новий заколот у Польщі прийшов після недавньої зміни курсу комуністичного режиму на Мадярщині по лінії звороту до демократії. 20-тилітні роковини здавлення „празької весни" Александра Дубчека совєтськими танками — зактуалізували і підсилили свободолюбний рух у Чехо-Словаччині. Проголошення нового вийняткового стану в цілій Польщі спонукає Америку до відкликання статусу „найбільшого управілейовання" Польщі, що доведе її до повного банкрутства. А вже годі припускати, що в теперішній ситуації в самому Совєтському Союзі Москва могла б дозволити собі на збройну інтервенцію у Польщі, наслідуючи поведінку Леоніда Брежнєва супроти Чехо-Словаччини тому 20 років. Очевидно, що ця нова хвиля страйків у Польщі — це вода на млин внутрішньої кремлівської опозиції проти Ґорбачова, бо та опозиція під проводом Єґора Ліґачова закидає Ґорбачову, що це він своєю „гласністю і перебудовою" відкрив скриньку Пандори — осмілив людей аж до межі бунту проти комунізму. Наймудріше зробили б комуністичні володарі в Польщі, якби не послухали міністра внутрішніх справ генерала Кіщака і в новому „діялозі" з опозицією таки скасували встановлені ними робітничі спілки під державною контролею, а залеґалізували „Солідарність". Заборони, арешти і погрози — погані засоби заведення ладу і спокою.

Н. Осока

Прокрустове ложе *

На 19-ій всесоюзній конференції КПСС 28-го червня 1988 року у своїй доповіді генеральний секретар Міхаіл Ґорбачов сказав:

„Інтернаціоналізації економіки та й всього суспільного життя нам не уникнути. І всяке прагнення до національної замкнутости може привести тільки до економічного і духовного зубожіння. Наш, соціялістичний, підхід інший. Ми добиваємось того, щоб людина будь-якої національности була на ділі рівноправною в будь-якому районі країни, щоб вона скрізь могла реалізувати свої права і законні інтереси".

Так це виглядає на словах і на папері. Якщо ж подивитися в глибини людського життя, то побачимо іншу картину. В Сибіру та Казахстані, на Півночі й Далекому Сході проживають мільйони українців, насильно вивезених з України. Це нащадки тих, кого розкуркулили і заморили холодом, голодом та непосильною працею. Хто вижив, змушені були залишитися там, бо вже на мали куди повертатися, обросли таким-сяким господарством. Але вони не мають змоги зорганізовувати українських шкіл, театрів тощо. Їхні діти змушені вчитися російської мови, дозволяється ще якась іноземна мова (англійська, французька або німецька) тільки не українська. Українські люди розкидані по всій території Совєтського Союзу, але ніде вони не можуть навчати своїх дітей української мови та української культури.

В цих лагідних словах Ґорбачова насправді проступає та ж сама брежнєвська ідея про створення нової історичної спільноти — совєтської нації. Заради того, щоб не постраждала імперялістична ідея, всі народи повинні відмовитись від самобутности, навіть від власного існування. Хіба ж це не „прокрустове ложе"?.

Генеральний секретар з великим патосом закликає до відродження ініціятиви та її розвитку. Остеріґає молодь перед апатією. Та чи може народ позбутися скептичного ставлення до пребудови, коли бачить як працівники КҐБ і надалі переслідують правозахисників усіх республік. Не звільнено ще й досі багато в'язнів сумління, а в Україні КҐБ готує розправу на Виконавчим Комітетом Української Гельсінської Спілки, котрий виступає за права нації.

Отже слова Ґорбачова про реалізацію можливостей і прав на ділі виглядають зовсім інакше. Бо й інші народи, що населяють Совєтський Союз, не мають змоги навчати своїх дітей рідної мови, якщо вони мешкають за межами своєї республіки. А в брежнєвські роки навіть у власних республіках втратили таку можливість.

У Львові на початку цього місяця влада жорстоко розправилась з мирними демонстрантами, а організаторів демонстрації заарештовано, серед них Івана Макара, 30-літнього інженера, що очолив недавно створений Ініціятивний Комітет сприяння перебудові. Також провадиться слідство відносно Вячеслава Чорновола і братів Горинів.

Всі ці факти викликають сумнів чи справді совєтський уряд зацікавлений у перебудові.

* *В давньогрецькій мітології ліжко розбійника Прокруста, на яке він примушував лягати схоплених подорожніх. Хто був довший за це ліжко, він обрубував ноги, а хто був коротший — натягав їх. В переносному значенні вислів „прокрустове ложе" означає штучну мірку, під яку намагаються підігнати факти.*

Н. Сеник

ХРАМИ — „НЕБЕСІ ПОДОБНІ"

В українській православній столиці Америки — С. Бавнд Бруку — появилася (заходами Митрополичого видавничого фонду) незвичайна книга о. Дмитра Бурка „УПЦ — вічне джерело життя". Це книга про народження Української Автокефальної Православної Церкви, її розквіт, її витривалість-живучість, її глибокі коріння, що сягають у давнину і вже тисячу років приносять духову поживу своєму старозтерзаному, але невмиручому народові.

У цій книзі читач знайде розповідь очевидця, як у 1930 роках нашого цивілізованого століття, на очах усього світу, висаджували в повітря українські старовинні пам'ятники — напереверішені своєю красою — церкви-перлини тисячолітньої давности — „небесі подобні" — як писав про них літописець.

Отець Бурко пише: „3 червня 1934 року почали руйнувати київські храми. Одного дня, ідучи Володимирською вулицею (тепер вул. Короленка), я був несподівано вражений, що безслідно зник Ірининський пам'ятник — останок храму св. Ірини, що був збудований князем Ярославом Мудрим. Уночі динамітом знесли його. Наприкінці червня іду я по Печерському, наближаюся до Миколаївського собору, але... не бачу його. Стривожений підходжу ближче: розвалюють дзвіницю... Мій зір із жахом падає в глиб подвір'я, і там, замість величного храму, бачу тільки страшне румовище — Миколаївський собор висадили в повітр'я. „Великий Микола" став першою жертвою в Києві... Потім Михайлівський собор, Богоявленський, Успенський на Подолі й інші й інші. За історичними описами Києва М. Закревського, М. Максимовича, Н. Лебединцева, В. Щербини, К. Широцького, Ф. Ернста й інших дослідників до 1930 років у Києві, разом з його передмістями, було понад сто церков. Зруйновано їх у 1934-36 рр. більше сімдесяти". А по всій Україні?

Усі церкви: і ті, що були зруйновані і ті, що вціліли, були дощенту пограбовані. Автор свідчить: „В Києво-Печерській Лаврі було забрано золота 64 кг. та срібла 56 тонн в різних речах, що набуті за довге майже дев'ятсотлітнє життя монастиря. Із Софійського собору забрано: дві митрополичі митри золота з діямантами, що їх було оцінено по 250,000 золотом кожна, дев'ять напрестольних срібних блятів, кожний вагою понад 24 кг., шість декоративних плятинових накладок, лямпада велика 13 кг. з золота й плятини, оздоблена діямантами та перлами, лямпада золота з 241 діямантом і 327 великими перлами. Одночасно з Києво-Печерською Лаврою та Софійським собором було пограбовано ще сім манастирів: Михайлівський, Богоявленський, Миколаївський, Видубицький, Свято-Троїцький, Флорівський і Покровський". А в Чернігові, Полтаві, Переяславі та й по всій Україні? Чи потрібні були всі ті оздоби в храмах?

Мистці архітекти вишукували особливе місце для будови храму — серед пишної природи, на підвищенні, і вкладали в ту будову свою душу, своє „я". Виходили переважно білі кам'яні стіни, додавали стрункі колони, пілястри, капітелі, монументальні оздоблені різьбою портали — головні двері, удекоровували вікна, орнаментували стіни, завершували золотавими куполами стилю розкішного українського барокко.

Внутрі церква була розмальована, уподібнена до небес. Оздоблена дивними своєю красою фресками, свіжістю фарб яких яскравість образів збереглися до наших днів, іконостас, різьблений витонченими узорами, сяяв мінливою позолотою, навіть підлога була вистелена червоними шиферними плитами, інкрустованими мозаїкою, все те — мистецька досконалість. Меценати дарували дорогоцінні речі. Наприклад, гетьман І. Мазепа подарував для Софійського собору царські ворота із срібла (вагою 110 кілограмів), дарували золоті чаші, хрести, євангелії, оправа яких окована золотом, канделябри, дорогоцінні лямпади — все це гармонізувало із красою Богослуження, окрасою якого був хор, все це створювало у вірних особливий настрій, людина цілком відходила від світського життя, забувала всі земні клопоти, душа її витала в небесах. Людина була ближча до Бога.

Читач довідається із цієї книги про життя і мученицьку смерть митрополитів 19-30-их років, священослужителів, визначних мирян, як також про життя і творче дерзання світової слави вчених, композиторів, науковців, архітектів України: про композитора М. Леонтовича, його підступне вбивство, композитора К. Стеценка і його передчасну смерть, архітекта XVII століття Йосипа Старченка, вченого Агатангела Кримського, якого у ті страхітливі 30-ті роки можна було часто бачити на Службі Божій у Софійському соборі, про вченого проф. М. Макаренка, який урятував Софійський собор, жертвуючи своїм життям. Знайдете там і про інші першоджерельні події і факти.

Цікаво описано у цій книзі Успенський собор Києво-Печерського манастиря, і як його будували, які були створені про нього легенди, як чужинці захоплювалися його красою, і як його руйнували: і суздальський князь Андрій Боголюбський, і татари, і кримський хан Менгли-Ґірей. Як цей собор було відбудовано й поширено за часів гетьмана І. Мазепи та які скарби знаходилися в соборі. Оповідається, як у січні 1930 року Печерську Лавру перетворили на „музейний городок", і Успенський собор став осередком антирелігійної пропаганди — все це пережив собор, і аж наприкінці 1941 року якомусь варварові-невігласові прийшло до голови висадити в повітр'я цю „дорогоцінну перлину української національної архітектури" — за словами М. Макаренка. Проф. Чорногуб, що жив напроти Лаври, бачив, як до Лаври в'їжджало авто НКВД, за ним вантажне авто з трьома робітниками, він підозрівав, що під Успенський собор закладають міни. Вхід на територію Лаври був заборонений, а коло входу стояла варта. Скоро Київ зайняли німці. 3-го листопада мали відслужити в соборі Всеношну, а ранком Літургію і Молебень, але завдяки настирливим попередженням Чорногуба рішили ще раз оглянути всі ходи й печери під собором, а ранком служити Літургію. Але... сталося. Того ж вечора по шостій годині потрясло Лаврою — сильних вибух — і з найціннішої пам'ятки Европи лишилася руїна, а киянин, що остерігав, був по-зрадницькому вбитий.

Знаходимо тут розповідь про зруйнування „тисячолітнього міста мертвих" — Аскольдову могилу, яке відбувалося на очах автора:

(Закінчення на стор. 3)

Роман Левицький

На жидівському весіллі

Цього літа я виступав у одній із вакаційних програм на Союзівці. Заля була переповнена слухачами різного віку. Всі, молоді й немолоді, були розохочені, прийняти мене старого (якраз стукнула мені вісімдесятка) тепло і з ентузіязмом.

Після виступу, в якому я розважав гостей бандурою, піснею і гуморескою, — підходили до мене слухачі різного віку і статі, дякували і ґратулювали, а була й одна „Чарівниця-молодиця", що, поцілувавши мене старого, — просила, щоб я це жартівливе оповідання, яке я розказав, післав до „Свободи". Нехай, каже молодиця, і ті що не мали щастя бути тоді на Союзівці, також розвеселяться. Якже ж не сповнити мені її бажання? — Роблю це з охотою:

Трапилося таке диво, що мене запросили виступити з бандурою на жидівському весіллі. Тут, в Америці! Недавно. Деякі не вірили мені, думали, що я таке видумав. Ні, це не видумка, а чистісінька правда. Перекажу все точно так як воно було, не додавши ні одного видуманого слова.

„Молода" забажала собі, щоб на її весіллі співали українські народні пісні. Крапка. Метнулися відповідні „емісари" і знайшли мене для виконання цього діла. Весілля відбувалося у багатій, розкішній залі. Гості, сама, — як каже Гриц Зазуля, „Єліта". Лікарі, адвокати, журналісти, політикани, бизнесмени. Ті, що правлять Америкою. „Молода", молоденька і дуже гарна, чорнобрива з карими очима, що як гляне, то й старий оживе... „Молодий" не молодий. До того... Найкраще я його опишу, коли скажу, що він зовсім схожий виглядом і зачіскою на посадника міста Ню Йорку. Він на самому початку прийшов привітатися зо мною і, подавши мені руку, сказав „До свіданія". Я кажу, та я тількищо прийшов, але він нічого не розумів. Виявилося, що знав тільки ті два слова, якими хотів пописатися. Згадую про це, бо це дуже важна деталь в моєму оповіданні. Ще тут додам, що він, побачивши мою бандуру, образив її, назвавши балалайкою. Нехай Бог йому простить, бо я не можу.

Коли я заспівав „Марічку", то молода прибігла до мене і чудовою українською мовою залебеділа: „Та це я Марічка, мені у Львові всі хлопці співали цю пісню". А була й така сцена, коли оркестра заграла коломийку, а я заспівав „Ой, нема то краю-краю", то молода прибігла, (вона все бігала) вхопила мене за руку й каже: „Давайте голубчика", і пішов я у танець. Не вірите. Бігме, не брешу. Всі гості плескали в долоні, як у фільмі „Скрипаль на даху", а дехто навіть підспівував: „Ай-вай".

Усі були захоплені і зачаровані молодою. Все крутилося довкола неї. Молоді і старі, чоловіки і жінки, всі раділи, що молода була весела. Мабуть задля того весільні гості стали і до мене бути прихильними, підходили до мене, віталися, а були й такі, що частували мене „Смірновкою" чи теж іншими алькогольними напитками. Помітивши це, дириґент оркестри звернув мені по-дружньому увагу, щоб я забагато не випивав, бо він, як досвідчений бувалець, знає що по-п'яному можна встрелити якусь дурницю, а це „професіоналам музикантам", тобто нам обом, не дозволяється. І я від того часу хоробро оборонявся від спокуси. Але трапилося таке, що проголошено спеціяльний тост у честь молодої і тоді вона з келехом шампанського вина прибігла до мене і каже: „По-українському звичаю, я пригублюся, а ти випий до дна!" Зробив я це без вагання. Дириґент оркестри глянув на мене з докором, а я лиш розвів руками і сказав, як той старий „Усусус:" Встоятись не було сили".

Коли мені вже добре закрутилося в голові від „шампанських" гостів, якийсь чорт спокусив мене. Кажуть, що тут в Америці нема чортів, що чорти були тільки у старому краю. Це неправда! Тут є також чорти і свою норму солідно відробляють. Тількищо вони виступають тут під іншими виглядами. То, як прогресисти-марксисти, то як атеїсти, чи пак будь-які іншого роду лібералі. Отож один такий американський чорт спокусив мене, — і я заспівав народну пісню, що її співає дуже побожно і молитовно лемківська молодиця:

На початку прала, на
вербичку клала.
Поможи ми, Пане Боже,
щом собі гадала.

Я собі гадала хлопця
молодого,
А мене віддали за діда
старого.

Я діда частую, частувати
мушу
Поможи ми, Пане Боже,
вирви з діда душу!

Коли я скінчив співати цю пісню, глянув на молоду, що сиділа за весільним столом і побожно слухала, слухала... Раптом вона вискочила з-за стола і побігла просто до мене, але вже не з келехом шампанського, а з порожнім кулачком. Я зразу протверезів і навіть наставив своє лице, думаю собі, бий мене, старого грішника, бо я вповні заслужив на це. А вона, прибігши вхопила мене за шию і поцілувала, та ще й додала, кажучи: „Тричі, по-українському!".

Осип Оришкевич

950-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ В ПОЧАЇВСЬКІЙ ЛАВРІ

II.

Ідучи повільно серединою міста ми знайшли невеликий ресторан, де сиділи люди і споживали різні перекуски. Ми теж зайшли туди, бо були справді зголоджені і спрагнені після довгої дороги. Знайшовши столик, ми замовили перекуски. Чекаючи на них, ми свобідно розмовляли. Недалеко від нашого стола сиділи два чоловіки, середнього віку. Вони придивлялися нам уважно і прислухувалися нашій ґутірці. Після якогось часу вони, підвівшися, прийшли до нас і по-польськи заявили нам, що вони є представниками „тайної поліції", показуючи нам якісь відзнаки під коміром своїх блюзок. Вони запитали нас, хто ми є, звідки ми і що ми тут робимо. Ми відповіли їм по-українськи (бо так в Галичині ми звикли говорити до поліції), що ми студенти і приїхали до Почаєва на ювілейні святкування. Тоді вони попросили нас виказатися леґітимаціями. Ми всі мали студентські виказки з польських високих шкіл. Моя виказка була з медичного факультету Познанського університету, отже аґенти були здивовані, що я не говорю до них польською мовою. Подібні завваги висловили вони моїм товаришам. Опісля поліційні агенти запитали нас, де ми живемо в Почаєві, чи маємо якусь заборонену літературу або протидержавні летючки. Коли ми заперечили все, то вони нам заявили, щоб ми добре поводилися й не робили якоїсь протипольської пропаганди, бо вони будуть за нами стежити. На тому нас залишили в спокої.

Після такої „зустрічі" нам було дещо неприємно, але ми були спокійні, бо дійсно ми не мали нічого на сумлінні.

Підкріпившись у ресторані, ми подалися до Лаври, яка була центром нашого зацікавлення. Крутою кам'янистою дорогою ми піднялися на досить високу гору, де стоїть величавий храм в бароккововому стилі — Св. Успенський Собор, збудований за проєктом шлеського архітекта Ґ. Гофмана в 1771-83 роках. В тих часах собор був осідком О.О. Василіян, але після польського повстання в 1831 році російський уряд віддав Почаївський монастир православним й надав йому титул Лаври. При монастирі через роки була друкарня, яка друкувала різні церковні книги. Історія цієї другої славної після Печерської Лаври є довга й тут немає місця її переповідати. Можна згадати лише, що в 1675 році турки й татари облягали монастир, але, за леґендою, вони не здобули його завдяки чудові — Матері Божої („Дума про Почаївську Божу Матір").

Св. Успенський Собор нагадував нам дещо церкву св. Юра у Львові, але він є простірно більший, більше прикрашений всередині. Він положений на високій горі, звідки розлягається чудовий вид на околицю. Окрасою Лаври є також висока дзвіниця (збудована в 1860 р.), з якої линув могутній звук дзвонів. Дещо збоку й нижче стоїть друга велика церква — Троїцький Собор, збудована в 1910-13 роках в стилі новгородської архітектури з XII - XIII століття. Ця церква, на загальну думку, дисонує з рештою ансамблю. Поза тим в Лаврі нараховується чимало менших церков, деякі з них в печерах, під землею.

Коли ми вперше ввійшли в Успенський Собор нас вразило гарно й багато розмальоване внутро церкви. Багато золота на іконостасі, великі малюнки різних святих на стінах. Сотні свічок горіли всюди, а численний набожний народ хрестився й покланявся, як це є прийняте в православнім обряді. Вперше ми побачили православних монахів й єромонахів. Вони говорили здебільшого російською мовою, але дехто відповідав нам по-українськи. Як читаємо ми в історії, на початку XX сторіччя Почаївська Лавра стала русифікаційним центром на Волині й підлягала Варшавському православному митрополитові.

У навечер'я празника Успення ми оглянули в загальному цілу Лавру. Троїцький Собор, поодинокі менші церкви, деякі келії, побували на деяких церковних відправах. Доволі пізно ми пішли до нашого стіжка, щоб виспатися. Погода була тепла, ніч була зоряна і на пахучому сіні спалося нам добре.

Вранці після сніданку ми пішли до Успенського Собору, щоб завчасу зайняти собі місце в середині храму, бо, як говорили люди, всі прочани не змістяться в просторій церкві. Біля десятої години ранку почалися головні Торжественні Богослужби. Провадив ними кременецький архиєпископ Олексій (громадський) в супроводі численних єромонахів священиків і монахів. (В тому часі в Лаврі проживало біля 200 єромонахів і монахів). Один великий мішаний хор співав на хорах, другий мужеський хор монахів стояв по правім боці церкви напереді, а хлоп'ячий хор приміщено на лівому боці — зпереду. Хори співали напереміну — чудово. Враження в нас було глибоке. Такої величної відправи ми не бачили в житті. Ще досьогодні причувається мені мелодійний спів хлопчиків-хористів, й могутній хор на високих хорах. Це незабутнє враження!

В часі Служби Божої після Євангелія проповідав до народу Архиєпископ Олексій на тему хрищення Руси-України. Він говорив доброю українською мовою — через півгодини. Проповідь була цікава, інтелігентна. Вірні слухали її з набожністю. Архиєпископ Олексій був українцем й намагався українізувати Православну Церкву на Волині. (На жаль, в 1943 році він загинув трагічно з рук партизанів — з не зовсім ясних причин). Служба Божа скінчилася біля першої години по полудні. Ми були дещо втомлені, стоячи, в часі довгих відправ, але в загальному ми були вдоволені, що були учасниками таких величавих святкувань у славній Почаївській Лаврі.

Біля 3-ої години, після скромної перекуски, ми рушили роверами додому. Подорозі, близько „галицької границі", ми переїздили через одне село, в середині якого видніла гарна православна церква. Ми зупинилися біля неї й хотіли зайти до середини, але двері були зачинені. Тоді з приходства вийшов нам назустріч православний панотець, середнього віку з чорною бородою й довгим волоссям і чемно нас запитав по-українськи, хто ми є й за чим ми глядимо. Ми заявили йому, що ми є студенти зі Львова, вертаємося з Почаївської Лаври й хотіли поглянути на придорожну церкву в селі. Панотець відкрив нам свою церкву, ми подивилися, а потім він запросив нас на приходство, представив нам свою дружину паніматку й дітей. Після короткої приязної розмови паніматка попросила нас до їдальні, де нас гостила смачним борщем, якимсь добрим м'ясом та солодким. Після такого доброго обіду ми приязно розпрощалися та поїхали неголодні на Захід, до Галичини, до наших родин. Мені залишилося кілька знимок з цієї пам'яткової прогульки і незабутні враження.

Ширимо українську культуру в Бразилії

Зі сторінок української преси вже нам відома українського походження посолка до провінційного паранського сойму Вера Вічмишин-Ажіберт. Її муж д-р Жілберто Ажіберт є посадником Прудентополісу, міста також добре відомого з української преси, яке є центром українського релігійного життя в Бразилії.

Вже в останній виборчій кампанії Вера Ажіберт вживала у своїй так званій пропаганді матеріяли українською мовою з нашої історії, літератури і мистецтва. Дякувати Богові, її обрано посолкою, хоч зі соромом мусимо признатися, що кількість голосів, які вона одержала, повинна була бути принаймні подвійною.

Посолка Вера (так її звичайно звуть) веде активну діяльність у ділянці, допоміжній для українських рільників. Невдовзі вийде спеціяльна брошурка з описом її дотеперішньої праці.

Але посолка Вера не забула також і про культурний відтинок. Щойно появився виданий нею „Український декляматор" у кількості 5,000 примірників, який буде розповсюджений між українськими селянами. В „Українському декляматорі", крім мапи України у своїх політичних границях, як член Об'єднаних Націй, поміщено 48 поезій: сім поезій для „старших", 19 для молоді та 22 поезії для дітей. Це твори Тараса Шевченка, Володимира Сосюри, Олени Колодій, Віри Вовк, Катерини Перелісної, Ярослави Хруник, Юрія Шкрумеляка, Марійки Підгірянки, Іванни Савицької, Олени Пчілки, Уляни Кравченко, Йосипа Терелі, Галини Чорнобицької, Леоніда Глібова, Івана Франка, Володимира Самійленка, Григорія Чупринки, Юрія Клена, Константини Малицької, Володимира Яніва, Михайла Ситника, Лесі Українки, Ярослави Кісик і Василя Стуса.

Як бачимо, дуже гарний вибір, але, як заявила посолка Вера, це тільки початок.

Можемо похвалитися, що досі в Бразилії ми вже мали багато послів, провінційних і федеральних, українського походження. Майже всі виправдали себе як українці по крові, бо всі допомогли матеріяльно для побудови українських культурних і релігійних установ.

Але посолка пані Вера — це перша, яка, крім матеріяльної допомоги, яку старається для українських хліборобів, не забула і про поширення української культури. Господи, дай їй здоров'я і витривалости в такій корисній праці для української справи!

Д-р Михайло Рубінець

Вісті Т-ва українських сеньйорів у Філядельфії

Управа повідомляє, що після вакаційної перерви новий сезон праці починається у вересні ц.р. І так: 7-го вересня, перша середа місяця, міряння тиску крови, год. 11-та до 1-ої по полудні. Неділя, 11-го вересня, сеньйори відзначать 1000-ліття Хрищення України святочною програмою та обідом. Зголошення на обід приймає Ірина Райнер, тел. 677-5210. Початок обіду — 1-ша год. по полудні. Середа, 21-го вересня, ширші сходини в год. 12-ій полудня.

Сеньйори візьмуть теж участь у центральних крайових святкуваннях 1000-ліття Християнства в Україні 8-го жовтня ц.р. у Вашінгтоні. Хочемо тут зазначити, що сеньйори будуть мати свій окремий автобус. Квитки на автобус, як теж на концерт, треба купити до 17-го вересня. В цій справі треба телефонувати до Орисі Ільницької від год. 10-ої до 5-ої по полудні на число 844-5007. Автобус виїде з площі УОКЦентру в год. 7-ій рано. Поворот з Вашінгтону після концерту, год. 11-та увечері.

Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні звертається до всіх українців Америки з проханням взяти масову участь у цих кінцевих святкуваннях ювілею. Просимо слідкувати за дальшими оголошеннями в цій справі у пресі і радіо.

Сеньйори, які так добре знають вагу цих святкувань, напевно не заведуть.

Н. Н.

ООН ПІДТВЕРДИЛА звинувачення Ірану в тому, що іракські збройні сили використали хемічну зброю проти іранського мирного населення на початку серпня цього року. Експерти ООН встановили, що 2,600 осіб потерпіли під час хемічного нападу, проведеного Іраком за шість днів до офіційного оголошення про перемир'я між Іраном та Іраком. Цю хемічну атаку Ірак провів, не зважаючи на багаторазові заклики ООН не робити цього. Раніше цього місяця представники ООН заявили, що використання Іраком хемічної зброї стало інтенсивнішим і частим. Ірак не заперечує факту використання хемічної зброї, але при цьому зазначує, що Іран перший почав її застосування у війні між обома країнами.

У Філядельфії відбувся Фестиваль, присвячений 1000-літтю Християнства в Україні

Український Фестиваль музики, співу і танцю „Гомін України", влаштований в Робін Гуд Делл-іст 22 липня ц.р. старанням Українського Фестивального Комітету УКК — Української Громади Метрополітальної Філядельфії і спонзорований Департаментом розваг Філядельфії, був присвячений цього року 1000-літтю Християнства Руси-України.

Думки й почування організаторів програми та самих мистецьких сил були спрямовані на те, щоб гідно і в душевнім піднесенні віддати салют християнству в Україні у цю знаменну річницю, тоді, коли головні святкування цієї історичної події відбулися в Совєтському Союзі в Москві, а не в Києві. Тому то наші відзначення тисячоліття такі важливі у вільному світі.

Можна з певністю ствердити, що організаторам цьогорічного фестивалю вповні вдалося осягнути цю ціль, що не надармо пішла величезна вичерпуюча праця Комітету, очоленого інж. Михайлом Ничем, головою УКК — Української Громади Метрополітальної Філядельфії і екзекутивним заступником голови Володимиром Василащуком, та при співпраці інших відданих справі української культури членів комітету. Довгі тижні, дні і часто ночі наполегливого труду, в дуже невідрадних обставинах, дали свій результат: змістовна й глибоко патріотична програма і сам тонус виконавців її була на високому мистецькому рівні і все було звернене духовим зором на Україну.

Самі обставини фестивалю були загрозливі. Метеорологічні станції заповідали дощ, а то й бурю. Тоді Міська управа відкликала б концерт. Та із навислих хмар при великій вологості в повітрі не впав дощ. При тій зовнішній турбуючій обставині програма відбулася з великим успіхом, з участю інших національних груп, а уривки програми були висвітлені на чотирьох телевізійних руслах.

Відкрив прогаму словами щирого привітання для присутніх інж. М. Нич, українською мовою, а В. Василащук, англійською мовою, вказавши на те, що програма наша присвячена 1000-літтю українського християнства.

Прозвучали урочисто гимни — американський і український у виконанні солістів Марти Кокольської-Мусійчук, сопрано, і Андрія Добрянського, басбаритона. Ці вступні врочисті моменти вплинули на настрій авдиторії — очікування небуденних мистецьких переживань. Дуже допоміжною у пов'язанні окремих точок у художню цілість була Мотря Мац, відзначаюча студентка Мюлленберґ колежду, активна у студентському і громадському житті, колишня студентка Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, що була знаменитою конферансьє щодо способу представлення виконавців і також завдяки своїй чарівній появі.

Програма складалася з вокальної, музичної і хореографічної частин. Були це вокальні виступи трьох мистців сцени високої кляси — М. Кокольської-Мосійчук, відомої солістки, виконавця клясичного і народного репертуару, А. Добрянського, члена Метрополітальної опери, відомого своїм неперевершеним репертуаром і високою культурою вокального виконання, і Вячеслав Полозов, молода динамічна вокальна сила, недавно прибулий із-за Залізної засловни тенор, тепер член Метрополітальної опери. Їх акомпаньятор концертовий піяніст, асистент диригента Метрополітальної опери Дейвид Лейтон. Виконавцем музичної програми був піяніст-віртуоз Роман Рудницький, що заслужено збирає високі признання по багатьох країнах світу, на п'яти континентах. Хореографічні точки виконав танцювальний ансамбль „Волошки" під мистецьким керівництвом Андрея Папа.

Щодо вокальної програми, треба ствердити, що М. Кокольська-Мусійчук з питомим їй чуттям майстерно інтерпретувала пісні. Вона виконала: „Пісня соборної України" М. Гаворонського, „Як давно" Г. Китастого, „Люблю дивитися" О. Нижанківського, „Там за тихими Дунаєм" С. Гулака-Артемовського та „Чудова Америка".

Так же і в дуетах з Андрієм Добрянським, з внутрішною гармонійністю і емоційною наснаженістю вони виконали: „Не забудь юних днів" І. Франка — М. Лисенка, „Коли розлучаються двоє" Г. Гайне — М. Лисенка.

А. Добрянський, знавець українського пісенного репертуару, виконав із відповідною інтерпретацією „Верніться сни мої прекрасні" О. Бобикевича — О. Нижанківського, „Ой коню мій коню" І. Франка — М. Лисенка, „Куперян" М. Лисенка.

В. Полозов, героїчний тенор, що здобув на міжнародній арені славу „зірки", здобувши золоту медаль і перше місце у міжнародному конкурсі в Токіо. Очарував публіку своєю точкою „Повій вітре на Вкраїну" (Руданського-Данкевича) і здавалося, що розігнав тяжкі хмари, які грозили дощем і перерванням програми фестивалю. В дальших своїх двох точках він показався майстерним виконавцем клясичного репертуару, а саме в арії Пінкертона з „Мадам Батерфляй" Д. Пуччіні та в арії Коренграто, муз. С. Корділльо. З глибокою молитовністю прозвучала в його виконанні арія „Владико неба і землі" нашого драматурга і композитора з-перед півтора століття С. Гулака-Артемовського, що й тепер зворушує слухача.

Дейвид Лейтон акомпаньював солістам з високою вмілістю і тонким відчуттям українських композицій.

Справжньою насолодою було слухати піяніста-віртуоза Р. Рудницького. Він грав „Елеґію" та „Гуцульський танець" Антона Рудницького і неперевершений „Концерт-Парафраза" Франца Ліста.

Хореографічна частина програми також була знаменита. „Волошки" ще більше витончили свою майстерність. Плавність і виробленість кроків у танцях, у чергуванні з динамікою вислову в хореографічних креаціях віддзеркалювали всесторонність української духовости, її багатства і пишности. Вони виконали танці: „Весняні ігри", „Кубанський танець", „Бойківські забави", „Коханочка", жартівливий жанровий танець „Від Києва до Лубень", а закінчили програму концерту бравурним „Гопаком".

Присутні висловили свій подив і признання для виконавців фестивалю вставанням з місць і гучними оплесками.

Кожен із нас, учасників фестивалю, повинен відчувати велику вдячність організаторам, Департаментові розваг і, зрозуміло, усім виконавцям за їх повне наснаги мистецьке виконання.

Т. Дніпровська

У пам'ять незабутнього друга

Св. п. Ярослав Рубель

Недавно відійшов від нас у засвіти мій незабутній друг зі шкільної лавки Ярослав Дмитро Рубель. Він був для мене не тільки дорогим другом, але завдяки його особовости був другом багатьох своїх ровесників та всіх, яким проходилося з ним жити, співпрацювати та зустрічатися. Дружба приятеля — це велика цінність, на яку треба собі заслужити, нею дорожити та високо цінити. Ця дружба особливо дорога, коли вона сягає юнацьких років та шкільної лавки. Таким другом вчасної молодости для мене був покійний Ярко. Тоді ми були нерозлучними побратимами, які себе розуміли, взаємно доповняли та разом переживали радощі, які нам приносили молоді роки. Від нього я діставав те, чого бракувало у моїй вдачі, а я старався допомогти йому в його недостачах.

Ярослав Рубель народився під кінець Першої світової війни, провів дитинство та молодість у Станиславові. Коли він був ще малою дитиною померла його мати. Батько, інж. Іван Рубель, одружився вдруге з Амалією з Модрицьких, учителькою і визначною суспільною діячкою Станиславова, яка дала Яркові початки та підстави його громадського і патріотичного світогляду. Я зустрів Ярка у нижчих клясах станиславівської гімназії, де почалася наша дружба. У вищих клясах гімназії, за польської займанщини, він став членом нелегального юнацтва ОУН, що зформувало його політичний та патріотичний світогляд. Разом ми вчилися, разом здали матуру за кілька років до вибуху Другої світової війни. По матурі Ярко поборовши успішно труднощі дискримінації з боку польської шовіністичної адміністрації високих шкіл, вписався на студії інженерії у Львові.

Тут, будучи мешканцем академічного дому, який в тих часах гуртував провідних студентських та політичних активістів, оформився остаточно його характер. Рівночасно він почав займатися інтенсивно спортом, ставши членом Карпатського Лещетарського Клюбу, і вибився вже в початках як кращий змагун в бігах на короткі дистанції. Згодом, в 1942-1943 роках став першуном-чемпіоном Галичини в бігу на 100 та 200 м. Виступав у багатьох змаганнях, здобуваючи першенство у згаданих конкуренціях. Брав активну участь у тодішній формі пластової праці, будучи членом куреня „Передових". У вільний час мандрував у Карпатах вліті та взимі на лещатах. Залюбки займався каючництвом та кількакратно плив чудовим яром Дністра до Заліщик.

Коли наші землі вдруге зайняли большевики, покинув рідні сторони та пішов на вигнання. Продовжував інженерські студії на політехніці у Відні, але й Відень треба було йому незабаром покидати перед червоною навалою. Переїхавши до Мюнхену, взяв активну участь у відновленій пластовій організації, ставши членом пластового куреня „Бурлаки", якого активним та провідним членом залишившися до смерти. У Мюнхені всеціло присвячується пластовій роботі та спортовим зайняттям у відновленому Карпатському Лещетарському Клюбі. І тут знову — спортові змагання, пластові зустрічі та виправи з „Бурлаками" в Альпи. У всіх тих починаннях Ярко був активним та повним ентузіязму учасником, організатором та частим ініціятором.

Переїхавши згодом до Америки, одружився з нерозлучною та вірною подругою свого дальшого життя Славою, яка підтримувала його у пластовій, спортовій та громадській діяльности. В новій країні поселення він, крім своїх професійних обов'язків, віддався всеціло пластовій та спортовій праці. Був членом Крайової Пластової Старшини, спортовим референтом пластової станиці Ню Йорк, проводив спортові зайняття, вишколи й змагання з пластовою молоддю, був комендантом пластового Свята Весни на „Вовчій Тропі". Організовував та проводив лещетарські табори для пластового юнацтва. Як активний спортовий діяч, був референтом лещетарства в Українській Спортовій Централі Америки й Канади (УСЦАК). Окрім того був двократно довголітнім Головою Карпатського Лещетарського Клюбу в Ню Йорку, який і тут знову відновив свою діяльність. Як голова цього клюбу він організовував і проводив різні спортові змагання та імпрези, з яких деякі увійшли вже в традицію, та відбуваються щорічно, приміром, міжкрайові плавацькі та тенісові змагання у День Праці на Союзівці, якими він проводив колись довгі роки.

Ярко, якого згодом усі його близькі приятелі стали кликати пластовим псевдом „Роб", або „Робусь", був привітної, веселої вдачі, товариський, з витонченим почуттям гумору. Його любили усі, радо бачили у свому товаристві, бо він умів своїм рідким та гострим даром дотепу розвеселити усіх. Мав великий запас дотепів та жартів, які влучно приміняв у кожній ситуації. Він умів з'єднувати собі людей, любив товариство, мав численних приятелів. За його веселу вдачу та інші прикмети усі його любили, поважали й цінили.

Хронічна недуга, а згодом невблаганна смерть забрала цю цінну людину передчасно зі світу. Я дорожу незатертими та тривалими споминами про наші спільні мандрівки в Карпатах, плавбу каюками по Дністрі, частими побутами у його стрийків у чудовій Пасічній та Солотвині й врешті нашими спільними переживаннями молодечого ентузіязму та підйому на спортових площах Львова. Тоді він був для мене найліпшим та нерозлучним другом, аж доки воєнні події нас віддалили. Він був ідеалістом та сантиментальним романтиком, і таким був його підхід до життя. Замолоду захоплювався та цитував залюбки поезію, а головно його улюбленого поета Богдана Ігоря Антонича, за словами якого залишився на все життя „розсміяним юнаком із сонцем у кишені" й таким залишиться Ярко-Робусь назавжди у моїй пам'яті.

Сват.

ГРУПА ТУРЕЦЬКИХ ІНСПЕКТОРІВ прибула в Совєтський Союз, де вони будуть присутні на військових навчаннях. Як повідомляє ТАСС, про проведення маневрів було оголошено заздалегідь і Туреччина звернулась за дозволом прислати чотирьох спостерігачів.

Замість квітів на могилу недавно померлої

бл. п. Марії Заваликут

на ФОНД 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ складають даток в сумі 50 дол.

8/21/88 Іванка й Михайло СЕМЧИШИН

В пам'ять

бл. п. Стефанії Ворох

на ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ 100 дол. складає

(Woodside) ТЕФАНІЯ ШИПУЛА

Храми...

(Закінчення зі стор. 2)

„Тільки ступив я на верхню терасу кладовища, як передо мною відкрилася страшна картина розгрому. Більша половина могил була розрита — шукали скарби. Група робітників з лопатами, молотами, кайлами поралася біля надгробка-мавзолею, коли них стояв наглядач у військовій формі, записував усі найдені в могилі цінності. Підходячи до місця, де були два ряди могил юнаків, що під Крутами полягли смертю героїв, і три могили старшин війська УНР, я побачив там тільки рівну площу — свіжо заскороджене поле. А проєктували зберегти церкву св. Миколая над гробом князя Аскольда, але тодішні владарі (Постишев) відкинули той проєкт".

Боляче читати ці свідчення, тяжко читати цю книгу. Але як добре, що вона побачила світ — це ж невичерпне джерело для майбутній дослідників.

До речі в Києві недавно появилася стаття Олеся Білодіда, Віктора Кіркевича — „Довга дорога до храму мудрості", а це в зв'язку з тим, що Державному архітектурно-історичному заповіднику „Софійський музей" міжнародне жюрі Гамбурзького фонду вручило „Европейську золоту медаль за збереження історичних пам'яток".

Ця стаття у великій мірі перегукується своєю суттю із книгою о. Бурка. У о. Бурка читаємо: „Плянувалося будувати на місці княжого центру Києва „урядовий центр" — два ніби двірці — Раднаркому і ЦК КП(б)У. Для цього надумали знести Софійський собор, Михайлівський манастир (включно з Михайлівським собором), Трьохсвятительську церкву. Згодом з невідомих причин храм святої Софії вирішили залишити... Не дивлячись на страшний терор, що лютував над Україною та її інтелігенцією, проф. М. Макаренко сміливо виступив проти зруйнування Михайлівського манастиря. Він подав до комісії, що керувала 'реконструкцією' Києва, широку довідку, в якій вказував, що кожна культурна держава гордилася б, коли б мала таку дорогоцінну пам'ятку. А при останній розмові з Постишевим, коли той категорично сказав 'нєт', гірко заплакав. Того літа 1934 року проф. М. Макаренка заарештували і вивезли до м. Казані, а звідти на Сибір, де він наприкінці 1938 року помер". Він був реабілітований у 1969 році.

У статті киян говориться про те, що в наших літописах про все є, а от про „розгром столиці Давньоруської держави військами Батия у листопаді-грудні 1240 року нема, бо писати було нікому! Населення вирізали до ноги, а ті, що вціліли, порозбігалися по навколишніх лісах". А далі там читаємо: „Те, чого не встигли розтягти золотоординці, згодом довершили свої... Варварський претенсійно-помпезний проєкт зробити в Києві майдан, який би перевершував усе, бачене до того в світі. Майдан з урядовими установами навколо — будівлі ЦК КП(б)У і Раднаркому — мав пролягти у найціннішому в історико-культурному плані районі Києва — на території колишнього міста Ярослава... Першого „приготували до страти" Михайлівський Золотоверхий..., злітали в повітр'я київські собори, знущувались пам'ятки історії та культури... хто не дозволив наруги над Софією Київською, хто мав мужність виступити проти варварства й вандалізму?

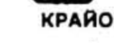
Була така людина. Микола Макаренко".

Ніби минули ті страхітливо-варварські, безбожницькі час. Засланці за віру повертаються з Сибіру, відкривають-відновлюють, а навіть будують нові церкви. Та накоїли ті часи багато лиха — психічно покалічили людей: упала мораль, родина зруйнована, нема любови не те, що до ближнього, а до своєї власної крови — до своєї дитини. Там тисячі дітей у дитячих будинках — не сироти вони — батьки відмовилися від них. Газети б'ють на сполох про малят, яким бракує материнської ласки-любови. Докотилося до найвищої точки. Мусить бути зворот. І цей зворот уже відчитний: церкви наповнюються людом, включно з молоддю, у молодих людей випромінює на грудях хрестик. Молоді люди повертаються до Бога. Неможливо затамувати джерело — воно виприсне: чути голоси-вимоги про повернення народові рідної УАПЦеркви — вічного джерела життя. Отже, „починає зоріти", як сказав Владика Мстислав на святкуваннях Тисячоліття Хрищення Руси-України в Бавнд Бруку. А українське прислів'я каже: „Понад Богом нема нічого".

Замовлення на цю книжку (тверда обкладинка), в ціні 20 долярів, треба слати на адресу: Metropolitans Chancery, Ukrainian Orthodox Church of the USA, P.O. Box 445, South Bound Brook, N.J. 08880.

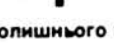

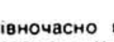
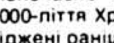
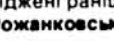

Карпатський Лещетарський Клюб

повідомляє своїх Членів, Приятелів та Українське Громадянство, що під час КРАЙОВИХ ТЕНІСОВИХ ЗМАГАНЬ на СОЮЗІВЦІ

в понеділок, 5-го вересня 1988 р. о год. 9-ій ранку в церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Й.

буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

за спокій душі

св. п.

Ярослава Д. Рубля

колишнього голови КЛК та провідника Крайових Тенісових та Плавацьких Змагань.

Рівночасно повідомляємо, що з огляду на святкування 1000-ліття Хрищення Руси-України у Вашінґтоні, Д. К. заповіджені раніше **традиційні змагання тенісові за чашу д-ра Я. Рожанковського та Товариський З'їзд КЛК на Союзівці в днях 8-9-го жовтня 1988 року**

не відбудуться.

За Управу КЛК — ЮРІЙ ПОПЕЛЬ

Ділимося сумною вісткою, що в наслідок нещасливого випадку упокоївся в Бозі, дня 22-го серпня 1988 р. в місті Ютіка, Н. Й.

бл. п.

БОГДАН КІЗИН

Покійний народився 29-го лютого 1918 р. в Перемишлі.

Залишив у смутку:
дружину — ЗДЗІСЛАВУ
доньку — ЛАДУ
брата — ВОЛОДИМИРА
та ближчу і дальшу Родину в Україні і Канаді

Похоронено Його з церкви св. Володимира в Ютиці на парохіяльному цвинтарі в Вайтсборо.

Замість квітів проситься складати пожертви на Дослідну Фундацію ім. О. Ольжича — Olzhych Research Foundation, P.O. Box 638, Guilderland, N.Y. 12084.

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ: НАША ПРИСУТНІСТЬ У ВАШІНҐТОНІ 7-9-го ЖОВТНЯ Ц. Р. — ОБОВ'ЯЗКОВА!

Г. Леґедзу...

(Закінчення зі стор. 1)

Головний предсідник д-р Іван Флис перший ґратулює новій „Міс".

головні радні УНСоюзу Володимир Квас і Євген Іванців.

Анна Тетяна Романа Леґедза є донькою Зенона і Віри Леґедзів з Лонг Бренч, Н. Дж. У Принстонському університеті вона студіює математику, грає на першій скрипці в шкільній оркестрі. Вона належить до Пласту і любить фехтування.

Марічка Круль є донькою Петра і Соні Круль, має 19 років і є студенткою університету другого року. Вона є пластункою, любить співати — співає в ансамблі „Намисто" і також в оркестрі її брата Володимира. Будучи ученицею школи українознавства, здобула три нагороди-відзначення.

Александра Дарія Миколая Іваницька є донькою Миколи і Катерини Іваницьких. Їй 19 років і студіює вона мистецьке проєктування в інституті в Міляно. Вона учащала до школи св. Івана Хрестителя в Нюарку і належала до Пласту. Любить спорт, мистецтво, вишивання.

Після проголошення вислідів контесту Г. Леґедза прийняла корону від своєї попередниці Тамари Коритко, ґратуляції від головного предсідника д-ра Івана Флиса, а всіх трьох дівчат обдаровано букетами квітів.

Контестом проводила колишня конферансьє Союзівки А. Дидик-Петренко.

Урядування нової „Міс Союзівки" припадає на рік 95-ліття УНСоюзу, як це відмітив у своїх ґратуляціях д-р І. Флис.

Чоловічі члени жюрі і співуправитель оселі Іван Флис, мол., були ескортами краль у коронаційному вальчику під звуки оркестри „Буря".

Ще один фестиваль відбудеться в Ню Джерзі

Трентон, Н.Дж. (Мізюк). — Цього року повіт Мерсер в Ню Джерзі святкує своє 150-ліття. Для відзначення цієї події, повітовий уряд організує фестиваль п.н. „Мерсер Кавнті Дейс", який відбудеться в суботу й неділю, 1-го і 2-го жовтня ц.р., в Мерсер Кавнті парк, при шляху ч. 535 у Вест Виндзор Тавншип (між Трентоном і Гайтставном).

Місцевий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні запрошує українських мистців і продавців до участи в тому фестивалі. Комітет тисячоліття, українська православна церква св. Юрія та місцевий відділ СУМА вже зголосилися до участи.

За дальшими інформаціями слід телефонувати до Дарії Ляшин на число: (609) 392-3857, або до повітового уряду на число (609) 695-2245.

Відбудеться зустріч з дисидентами на оселі О. Ольжича

Лігайтон, Па. — Під час довгого вікенду з нагоди свята Дня Праці тут на оселі ім. О. Ольжича, відбудеться конференція Українського Золотого Хреста і з'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ), в суботу й неділю, 3-4-го вересня.

Тому, що на цей рік припадає 50-ліття сл. п. полк. Євгена Коновальця, а рівночасно тому, що це є ювілей 1000-ліття Хрищення України ці події будуть гідно відзначені. На цей рік припадає 20-ліття діяльности Комітету Оборони і Допомоги (КОД), що причиняється до полегшення життєвих шляхів дисидентам. У зв'язку з цим запрошено на оселю ім. О. Ольжича найновіших гостей з України, що пройшли там же чи в далеких сибірських просторах надзвичайно тяжкі випробування й не заломалися. Деякі з них змогли прийняти щире запрошення від УЗХ прибути на день цих відзначень, в неділю, 4-го вересня. Будуть серед них такі особистості як Оксана Мешко, Стефанія Гнатенко Петро Рубан.

В СЕРЕДУ ДО КАЛІФОРНІЇ їздив Джордж Буш, де виступав в столиці стейту Сакраменто. Противник Буша, губернатор Майкл Дукакіс, був у Вашінґтоні, де він отримав підтримку від профспілкового об'єднання Американська федерація праці — Конґрес індустріяльних організацій. М. Дукакіс дещо іронічно поставився до виступу віцепрезидента Буша про те, що кандидат республіканців не візьме участи в дебатах, 14-го вересня. Це дата, на яку розраховують демократи.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

988 ~ 1988

1988

АБСОЛЬВЕНТИ

ДРУКАРСЬКІ ЧОРТИКИ

У статті Миколи Бараболяка п.з. „'Нова зброя' і Близький Схід" („Свобода" ч. 151 з 10-го серпня ц.р.) у 2-ій колонці рядку 13-му треба читати: ...„уже використовують їх у конфліктах, або готуються їх уживати". У колонці 3-ій, 6-ий рядок, має бути: „Кажуть, що Савдійська Арабія закупила біля 25 ракет від Китаю. Усний є конфлікт..." У колонці 4-ій, 14-ий рядок, треба читати: „Ізраїль не вгаває теж у продукції таких ракет..." У колонці 4-ій, 4-ий рядок знизу: „...які могли б посипатись на маленьку територію Ізраїля, зісинхронізовано зі Сирії, Іраку, Ірану, Савдійської Арабії, Єгипту, Ємену, Лівії і навіть Кувейту, могла б не охоронити Ізраїль. Замість „Сількворн" має бути „Сілкворм". — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Участь „Левів" у турнірі копаного м'яча СК СУМ „Крила" Чикаго

У суботу, 9-го липня ц.р. відбувся на оселі СУМА в Барабу, Висконсін, товариський турнір копаного м'яча у двох групах: дорослих і „олдбоїв". Організатором турніру був СК СУМ „Крила" Чикаго.

У групі дорослих перша дружина УАСТ „Леви" виграла з дружиною Міннеаполіс 4:0, з „Крилами" II 1:3 і таким чином зайняла друге місце після „Крил" І. Провідник „Левів" — Леонід Скороход.

Краще повелося дружині „Олдбоїв" УАСТ „Леви". Вона виграла з Міннеаполісом 5:0, з „Крилами" 1:0 та клюбом „Ремс" Чикаго — 3:2. У фіналі „Леви" вдруге виграли з „Крилами" ідентичним вислідом 1:0 і цим самим першенство у своїй групі.

В складі дружини „Олдбоїв" між іншим виступав Вадим Мішалов, колишній змагун та довголітній провідник дружини „Левів" і його син, теж Вадим, який тепер проживає на Фльориді. Молодий Мішалов здобув у цьому турнірі два голі. Провідником дружини був Анатолій Гординський.

Якщо йдеться про лігові розгривки у весняній рунді, то перша дружина „Левів" не може похвалитися більшим успіхом. Виступаючи у Першій дивізії метрополітальної ліґи, виграла тільки два змагання та ремісувала одні. В показнику табелі ігор займає передостаннє місце у своїй групі. Провідником дружини „Левів" є Михайло Мартинович.

Краще пописується дружина „Олдбоїв", яка у весняній рунді виграла п'ять змагань і програла чотири, у висліді чого займає четверте місце в показнику табелі ігор, в дивізії „Олдбоїв". Провідником дружини є Анатолій Гординський та Михайло Мартинович.

Роман Припхан

„Чес Лайф" про В. Іванчука

В липневому виданні журналу „Чес Лайф" появилася рецензія про відомого у шаховому світі українського юного шахіста уродженця міста Бережани Василя Іванчука. У звітовій рецензії Марсі Солтіс описує участь Іванчука в найбільш престижевому шаховому турнірі, яким є відкритий турнір Ню Йорку. В ньому, між іншим, брали участь Свєтозар Ґліґоріч, Бент Ларсен, Волтер Бровні, Лев Альберт, Джоел Бенджамін. Автор пише, що Іванчук здобув чемпіонат юнаків Европи в 1987 році та віцечемпіонат світу. Анатолій Карпов, наприклад, запросив Іванчука допомогти йому в останніх змаганнях в Ґарі Каспаровим в Севіллі, Еспанія. Автор цитує гросмайстра Ніка деФірміяна, який дуже похвально висловився про Іванчука після здобуття ним першенства відкритого турніру Ню Йорку та нагороди 20,000 дол. „Мабуть, ми бачимо на сцені ще одного Каспарова або Карпова. Може він був щасливий, або може він знаменито заграв у шахи".

Солтіс відмітив, що Василь — українець. Шахи почав грати від шести років, коли батько купив йому шахівницю. Після цього Іванчук вчився грати з книжок аж до часу, коли мама вписала його до шахового клюбу поблизу Львова, яке начислює понад один мільйон мешканців. Іванчук подивляє стиль гри Ботвінніка, партії якого, як він уважає, повинні вивчати усі юні шахісти. Після здобуття чемпіонату Ню Йорку Іванчук святкував оглядинами міста в супроводі ґросмайстра Леоніда Шамковіча, який, між іншим, повів Василя до будинку „Емпаєр Стейт Билдінґ". Вигравши цей турнір, Іванчук рівночасно здобув звання гросмайстра. Василь був близький до здобуття цього звання раніше в турнірі, що відбувся у Львові, але тоді йому забракло півточки. Наступним великим турніром Іванчука буде чемпіонат світу юнаків нижче 21 року життя. Василь теж плянує виступати в шаховій лізі, в якій гратимуть такі найвизначніші шахісти, як чемпіон світу Каспаров.

Відзначили українського шахіста Ю. Семенка

Як вже повідомлялося, наш визначний шахіст, учасник першенства УСЦАК в 1986 році, автор унікальної книжки „Шахи в Україні" Юрій Семенко здобув першенство сеньйорів Мюнхену. На святковому зібранні у Мюнхені йому вручили грамоту.

Українські футбольні клюби в іграх за чашу Европи

Згідно з календарем змагань Европейської Футбольної Федерації в іграх за чаші Европи візьмуть участь теж футбольні клюби з України. У першій рунді розгривок за чашу Европи клюбів, що виграли чаші у своїх країнах, змагатиметься Харків „Металіст", що, як відомо, виграв чашу СССР. Першу зустріч українські футболісти мають визначену з клюбом „Борац" у місті Банялюка в Юґославії. В іграх за чашу Европейської Футбольної Федерації виступатиме Дніпропетровське „Дніпро". Перші змагання з клюбом „Бордо", Франція, пройдуть мабуть на стадіоні в Кривому Розі (досі заграничних гостей не допускали до Дніпропетровська, де знаходяться ракетні фабрики). В цій же конкуренції з імперії змагатимуться Москва „Торпедо" і Мінськ „Динамо".

(от)

ДОПОВНЕННЯ

До репортажу про святкування Тисячоліття Хрищення України в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. („Свобода" ч. 154 з суботи, 13-го серпня) слід додати, що в суботу, 6-го серпня, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА влаштувало панель на тему „Зберігаймо спадщину наших предків", під час якого доповідали Наталя Павленко Наталя Нікітич, яка відчитала доповідь Олі Шевченко, Ніна Строката-Караванська, о. Василь Романюк і о.М.Мілюсь з Бразилії. — Ред.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СТЕПАН ҐРЕКУЛЯК, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 13-го липня 1988 року на 75-му році життя. Нар. 15-го листопада 1912 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів Богдана, Володимира, Тараса і Стефана мол., доньок Анну Коваль і Джеррі Ґрекуляк з родинами, восьмеро внуків і дальшу родину. Похорон відбувся 16-го липня 1988 року на цвинтарі св. Матея у Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Гаравус, секр.

ІВАН ПАВЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 18-го липня 1988 року на 100-му році життя. Нар. 4-го січня 1888 року в Україні. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку доньок Марію Сайберг, Ольгу Колотило і Анну, сина Івана, п'ятеро внуків і четверо правнуків. Похорон відбувся 25-го липня 1988 року на цвинтарі св. Хреста в Лакаванна, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Гаравус, секр.

КАРЛО СЛАВИК, член УНС Відд. 164-го в Бервик, Па., помер 28-го липня 1988 року на 71-му році життя. Нар. 8-го березня 1917 року в Бервик, Па. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину. Похорон відбувся 30-го липня 1988 року на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Бервик, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Тимко Бутрей, секр.

ПАРАСКЕВІЯ ТИМЧУК, член УНС Відд. 20-го Т-ва „Згода" у Воррен, Миш., померла 1-го квітня 1988 року на 82му році життя. Нар. 1905 року в селі Камінна, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Михайла і дочку Мирославу, брата д-ра Івана Олійника в Зах. Німеччині, племінників і племінниць в Україні. Похорон відбувся 5-го квітня 1988 року на цвинтарі Ван Гузен Джонес в Рочестер Гиллс, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Куропась, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВАЖНІ ЗБОРИ
СПРАВА ЗЛУЧЕННЯ ДВОХ ВІДДІЛІВ чч. 220 і 35

Збори відбудуться в церковній залі церкви Рождества Пресвятої Богородиці при 4952 S. Paulina St., 4-го вересня 1988 р., точно о год. 3-ій по пол. — П. Ґут, гол., Є. Блідо, секр.

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР Білого Дому Марлин Фицвотер оголосив, що вже є плян передвиборних виступів президента Роналда Реґена після свята Дня Праці. Хоч Президент обіцяв включитися в передвиборну кампанію щойно після цього свята, він почав виступати вже тепер. Наприклад, у вівторок, 23-го серпня він двічі виступав перед громадянами і в обох виступах підтримав кандидатуру Джорджа Буша і сен. Дена Квейла. Це було в Каліфорнії в місті Ирвайн, на збірці до виборчого фонду сенатора-республіканця Піта Вілсона, а також в Лонг Біч на церемонії підписання закону про торгівлю, який був прийнятий в Конґресі раніше. Президент Реґен також розкрив своє ставлення до кандидата демократів Майкла Дукакіса. Як повідомляє ґазета „Ню Йорк Таймс", президент рідко вживав слово „демократ", а більше називав опонентів „лібералами". Він звертав увагу публіки на те, що в 1984 році ліберали не ховалися від денного світла, а тепер з'явився таємний, замаскований лібералізм, для якого не має значення ні політика, ні проблеми, а лише перемога на виборах.

У ЗВ'ЯЗКУ З ВИСОКИМ відсотком інфляції, безробіття і браком продуктів першої потреби, зокрема харчів Юґославії відбуваються в різних місцевостях демонстрації і протестні акції. Робітники, вистоюючи годинами в чергах за хлібом, м'ясом, молоком й іншими харчовими продуктами, дуже часто попадають в ропач і своє незадоволення виявляють способом публічних протестів. Про деякі серйозні антиурядові виступи, яких не можна заховати від західніх спостерігачів, пишуть також белградські урядові газети. Центральний уряд в Белграді, взявши до уваги незадоволення населення, наказав деяким підприємствам збільшити кількість продажу сільськогосподарських продуктів, зокрема хліба, молока, молочних продуктів і м'яса.

ПІСЛЯ ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРУ про замирення в Анголі, а головно виведення з тієї країни кубинських допоміжних частин у числі понад 40,000 вояків, президент Південно-Африканської Республіки Пітер В. Бота почав приготовляти політичний ґрунт для проголошення незалежности Південно-Західньої Африки, згідно з підписаним договором. Виступаючи в парляменті на спільній сесії Бота картав скрайньо-правих і скрайньо-лівих політиків, які перешкоджають цьому природному процесові. Праві білі екстремісти, керівником яких в ПАР є д-р Андреяс Трюрніхт, перестерігають Боту і уряд білої меншости в Південній Африці, що проголошення самостійности Південно-Західньої Африки це знищення понад **100,000 білого населення, яке там живе від непам'ятних часів.**